

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (peto vijeće)

18. veljače 2016.*

„Žalba – Zajednička vanjska i sigurnosna politika – Borba protiv širenja nuklearnog oružja – Mjere ograničavanja protiv Islamske Republike Irana – Zamrzavanje financijskih sredstava iranske banke – Obveza obrazlaganja – Postupak usvajanja akta – Očita pogreška u ocjeni“

U predmetu C-176/13 P,

povodom žalbe na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije, podnesene 9. travnja 2013.,

Vijeće Europske unije, koje zastupaju S. Boelaert i M. Bishop, u svojstvu agenata,

tužitelj,

koje podupire

Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske, koju zastupaju L. Christie i S. Behzadi-Spencer, u svojstvu agenata, uz asistenciju S. Lee, *barrister*,

druge stranke u postupku su:

Bank Mellat, sa sjedištem u Teheranu (Iran), koji zastupaju M. Brindle, QC, R. Blakeley i V. Zaiwalla, *barristers*, kao i Z. Burbeza, P. Reddy, S. Zaiwalla i F. Zaiwalla, *solicitors*,

tužitelj u prvom stupnju,

Europska komisija, koju zastupaju D. Gauci i M. Konstantinidis, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg, u

intervenijent u prvom stupnju,

SUD (peto vijeće),

u sastavu: T. von Danwitz, predsjednik vijeća, D. Šváby, A. Rosas (izvjestitelj), E. Juhász i C. Vajda, suci,

nezavisna odvjetnica: E. Sharpston,

tajnik: L. Carrasco Marco, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 10. rujna 2014.,

saslušavši mišljenje nezavisne odvjetnice na raspravi održanoj 26. veljače 2015.,

* Jezik postupka: engleski.

donosi sljedeću

Presudu

1 Svojom žalbom Vijeće Europske unije traži ukidanje presude Općeg suda Europske unije od 29. siječnja 2013., Bank Mellat/Vijeće (T-496/10, EU:T:2013:39, u daljnjem tekstu: pobijana presuda) kojom je Opći sud poništio, u dijelu u kojem se odnose na Bank Mellat:

- točku 4. tablice B Priloga II. Odluci Vijeća 2010/413/ZVSP od 26. srpnja 2010. o mjerama ograničavanja protiv Irana i stavljanju izvan snage Zajedničkog stajališta 2007/140/ZVSP (SL L 195, str. 39.; ispravak u SL L 197, str. 19.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 3., str. 220.);
- točku 2. tablice B Priloga Provedbenoj uredbi Vijeća (EU) br. 668/2010 od 26. srpnja 2010. o provedbi članka 7. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 423/2007 o mjerama ograničavanja protiv Irana (SL L 195, str. 25.);
- točku 4. tablice B pod naslovom I. Priloga Odluci Vijeća 2010/644/ZVSP od 25. listopada 2010. o izmjeni Odluke 2010/413 (SL L 281, str. 81.);
- točku 4. tablice B Priloga VIII. Uredbi Vijeća (EU) br. 961/2010 od 25. listopada 2010. o mjerama ograničavanja protiv Irana i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 423/2007 (SL L 281, str. 1.),
- Odluku Vijeća 2011/783/ZVSP od 1. prosinca 2011. o izmjeni Odluke 2010/413 (SL L 319, str. 71.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 11., str. 104.);
- Provedbenu uredbu Vijeća (EU) br. 1245/2011 od 1. prosinca 2011. o provedbi Uredbe br. 961/2011 (SL L 319, str. 11.);
- točku 4. tablice B pod naslovom I. Priloga IX. Uredbi Vijeća (EU) br. 267/2012 od 23. ožujka 2012. o mjerama ograničavanja protiv Irana i stavljanju izvan snage Uredbe br. 961/2010 (SL L 88, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 4., str. 194.),

u dijelu u kojem se ime „Bank Mellat“ pojavljuje na popisima osoba, subjekata i tijela na koje se primjenjuju mjere ograničavanja uvedene u skladu s tim aktima (u daljnjem tekstu: sporni akti).

Pravni okvir i okolnosti spora

- 2 Zabrinuto zbog mnogobrojnih izvješća glavnog direktora Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) i rezolucija Vijeća guvernera IAEA-e u vezi s nuklearnim programom Islamske Republike Irana, Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda (u daljnjem tekstu: Vijeće sigurnosti) usvojilo je 23. prosinca 2006. Rezoluciju 1737 (2006), čiji članak 12. u vezi s njezinim Prilogom nabraja niz osoba i subjekata za koje se smatra da su uključeni u širenje nuklearnog oružja i čija se financijska sredstva i gospodarski izvori trebaju zamrznuti.
- 3 U cilju provedbe Rezolucije 1737 (2006) u Europskoj uniji, Vijeće je 27. veljače 2007. donijelo Zajedničko stajalište 2007/140/ZVSP o mjerama ograničavanja protiv Irana (SL L 61, str. 49.).
- 4 Članak 5. stavak 1. Zajedničkog stajališta 2007/140 predviđao je zamrzavanje svih financijskih sredstava i gospodarskih izvora određenih kategorija osoba i subjekata nabrojanih u točkama (a) i (b) te odredbe. Pri tome je točka (a) članka 5. stavka 1. obuhvaćala osobe i subjekte navedene u Prilogu Rezoluciji 1737 (2006) kao i druge osobe i druge subjekte koje je odredilo Vijeće sigurnosti ili Odbor Vijeća sigurnosti

osnovan u skladu s člankom 18. Rezolucije 1737 (2006). Popis tih osoba i subjekata nalazio se u Prilogu I. Zajedničkom stajalištu 2007/140. Točka (b) navedenog članka 5. stavka 1. obuhvaćala je osobe i subjekte koji nisu navedeni u Prilogu I., a koji osobito sudjeluju, izravno su povezani ili pružaju potporu nuklearnim aktivnostima Islamske Republike Irana koje predstavljaju rizik širenja nuklearnog oružja. Popis tih osoba i subjekata nalazio se u Prilogu II. navedenom zajedničkom stajalištu.

5 U dijelu u kojem se odnosila na ovlasti Europske zajednice, Rezolucija 1737 (2006) provedena je Uredbom Vijeća (EZ) br. 423/2007 od 19. travnja 2007. o mjerama ograničavanja protiv Irana (SL L 103, str. 1.), donesenom na temelju članaka 60. UEZ-a i 301. UEZ-a, koja se odnosi na Zajedničko stajalište 2007/140 i čiji je sadržaj u bitnome sličan potonjem, s obzirom na to da se ista imena subjekata i fizičkih osoba koja se nalaze u Prilogu IV. toj uredbi koji se odnosi na osobe, subjekte i tijela koje je odredilo Vijeće sigurnosti ili Odbor za sankcije nalaze i u Prilogu V. spomenutoj uredbi koji se odnosi na osobe, subjekte i tijela koji se ne nalaze u tom prilogu IV.

6 Članak 7. stavak 2. točka (a) Uredbe br. 423/2007 glasi kako slijedi:

„Zamrzavaju se sva financijska sredstva i gospodarski izvori koji pripadaju osobama, subjektima ili tijelima navedenima u Prilogu V., kao i sva financijska sredstva [...] koja te osobe, subjekti ili tijela posjeduju, imaju u vlasništvu ili pod nadzorom. Prilog V. obuhvaća sve fizičke i pravne osobe, subjekte i tijela koji nisu navedeni u Prilogu IV., a koji su u skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom (b) Zajedničkog stajališta 2007/140 [...] prepoznati kao:

(a) osobe, subjekti ili tijela koja sudjeluju, izravno su povezana ili pružaju potporu nuklearnim aktivnostima Irana koje predstavljaju rizik od širenja nuklearnog oružja [...].“ [neslužbeni prijevod]

7 Utvrdivši da je Islamska Republika Iran nastavila sa svojim aktivnostima povezanim s obogaćivanjem urana i nije surađivala s IAEA-om, Vijeće sigurnosti usvojilo je 3. ožujka 2008. Rezoluciju 1803 (2008). U točki 10. te rezolucije Vijeće sigurnosti:

„*Zahitijeva* od svih država članica da nadziru aktivnosti koje financijske ustanove sa sjedištem na njihovu području ostvaruju sa svim iranskim bankama, osobito s bankom Melli i bankom Saderat, kao i s njihovim podružnicama i njihovim poslovnica u inozemstvu, kako bi se izbjeglo da te aktivnosti pridonose aktivnostima koje predstavljaju rizik širenja nuklearnog oružja ili da pridonose razvoju sustava ispaljivanja nuklearnog oružja, kao što je navedeno u Rezoluciji 1737 (2006).“

8 Vijeće sigurnosti svojom Rezolucijom 1929 (2010) od 9. lipnja 2010. usvojilo je strože mjere te je osobito odlučilo zamrznuti financijska sredstva različitih financijskih subjekata. U točki 21. spomenute rezolucije Vijeće sigurnosti osobito poziva države da „spriječe pružanje financijskih usluga, osobito usluga osiguranja i reosiguranja, ili prijenosa na državna područja, kroz državna područja ili s državnih područja država članica državljanima država članica ili subjektima osnovanima u skladu s njihovim pravom (uključujući podružnice u inozemstvu) ili fizičkim osobama ili financijskim institucijama na državnim područjima država članica ili od strane istih bilo koje financijske ili druge imovine ili izvora ako raspoložu informacijama koje im daju utemeljene razloge za sumnju da bi ta imovina ili izvori mogli doprinijeti iranskim osjetljivim djelatnostima širenja nuklearnog oružja ili razvoju sustava ispaljivanja nuklearnog oružja, osobito zamrzavanjem financijskih sredstava, imovine ili izvora koji se nalaze na njihovu području ili koji će se kasnije naći na njihovu području, ili koji se nalaze pod njihovom nadležnošću ili će pod nju potpadati, a koji se vežu uz te programe ili djelatnosti, te da vrše pojačan nadzor radi sprječavanja takvih prijenosa, u suradnji s nacionalnim tijelima i u skladu s njihovim nacionalnim zakonodavstvom“.

- 9 Bank Mellat je naveden u točki 6. Priloga I. Rezoluciji 1929 (2010), u obrazloženju za uvrštavanje na popis iz tog priloga društva First East Export Bank plc (u daljnjem tekstu: FEE):

„U vlasništvu ili pod nadzorom ili djeluje u ime Banka Mellat. Bank Mellat je tijekom posljednjih sedam godina izvršio transakcije u visini od više stotina milijuna dolara za iranske nuklearne, raketne i obrambene subjekte.“

- 10 U deklaraciji priloženoj zaključcima od 17. lipnja 2010. Europsko vijeće naglasilo je da je sve zabrinutije zbog iranskog nuklearnog programa, pozdravilo je činjenicu da je Vijeće sigurnosti usvojilo Rezoluciju 1929 (2010), primilo je na znanje posljednje IAEA-ino izvješće od 31. svibnja 2010. te je objavilo donošenje novih mjera ograničavanja koje se posebice odnose na financijski sektor.

- 11 Vijeće je tu deklaraciju provelo Odlukom 2010/413, kojom je stavljeno izvan snage Zajedničko stajalište 2007/140 te su donesene dodatne mjere ograničavanja u odnosu na to stajalište. Uvodne izjave 17. do 20. Odluke 2010/413, koje se odnose na financijske aktivnosti, podsjećaju na odluke Vijeća sigurnosti u Rezoluciji 1929 (2010) kao i na deklaraciju Europskog vijeća od 17. lipnja 2010. Poglavlje 2. Odluke 2010/413 bavi se financijskim sektorom. Članak 10. stavak 1. te odluke predviđa da države članice, radi sprečavanja pružanja financijskih usluga ili prijenosa na državna područja, kroz državna područja ili s državnih područja država članica državljanima država članica ili subjektima osnovanima u skladu s njihovim pravom (uključujući podružnice u inozemstvu) ili fizičkim osobama ili financijskim institucijama na državnim područjima država članica ili od strane istih, bilo koje, financijske ili druge imovine ili izvora koji bi mogli doprinijeti iranskim osjetljivim djelatnostima širenja nuklearnog oružja i razvoju sustava ispaljivanja nuklearnog oružja, obavljaju pojačani nadzor nad svim djelatnostima financijskih institucija pod svojom nadležnošću u vezi s bankama sa sjedištem u Iranu, podružnicama, društvima kćerima ili drugim subjektima koje te banke nadziru.

- 12 Članak 20. stavak 1. Odluke 2010/413 propisuje zamrzavanje financijskih sredstava za više kategorija osoba i subjekata. Točka (a) tog članka 20. stavka 1. obuhvaća osobe i subjekte koje je odredilo Vijeće sigurnosti, koji su nabrojani u Prilogu I. toj odluci. Točka (b) spomenutog članka 20. stavka 1. odnosi se na „osobe i subjekt[e] koji nisu obuhvaćeni Prilogom I., a sudjeluju u, [izravno su povezani] ili pružaju potporu iranskim djelatnostima koje predstavljaju rizik širenja nuklearnog oružja ili razvoju sustava ispaljivanja nuklearnog oružja, uključujući putem sudjelovanja u nabavi zabranjenih predmeta, robe, opreme, materijala ili tehnologije, ili osobe i subjekt[e] koji nastupaju u njihovo ime ili po njihovim nalogima ili subjekt[e] koji su u njihovom vlasništvu ili pod njihovom kontrolom, uključujući nezakonitim sredstvima, ili osobe i subjekt[e] koji su pomagali fizičkim osobama i subjektima izvršenima na popis u izbjegavanju ili kršenju odredbi Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1737 (2006), Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1747 (2007), Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1803 (2008) ili Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1929 (2010) ili ove Odluke kao i drug[e] vodeć[e] članov[e] IRGC-a ili IRISL-a i subjekt[e] u njihovom vlasništvu ili pod njihovom kontrolom ili koji nastupaju u njihovo ime, kako su navedeni u Prilogu II.“

- 13 U Prilogu II. Odluci 2010/413 navodi se veći broj financijskih subjekata ili skupina takvih subjekata. Bank Mellat uvršten je u točki 4. dijela I. tablice B tog priloga. Navedeno je sljedeće obrazloženje:

„Bank Mellat je državna banka. Uključen je u aktivnosti kojima pruža potporu i pomaže iranskom nuklearnom programu te programu balističkih projektila. Pruža bankarske usluge subjektima koji se nalaze na popisu UN-a i [Unije] i subjektima koji nastupaju u ime ili prema uputama tih subjekata ili subjektima koje isti nadziru ili su u njihovom vlasništvu. On je matična banka [FEE-a], navedenog u Rezoluciji Vijeća sigurnosti br. 1929 [...]“.

- 14 Provedbenom uredbom br. 668/2010 o provedbi članka 7. stavka 2. Uredbe br. 423/2007 ime Banka Mellat, koje se spominje u točki 2. dijela I. B. Priloga toj provedbenoj uredbi, dodano je na popis pravnih osoba, subjekata i tijela iz tablice I. Priloga V. Uredbi br. 423/2007.

- 15 Razlozi za uvrštenje Banka Mellat na navedeni popis gotovo su istovjetni onima iz Odluke 2010/413.
- 16 Dopisom od 27. srpnja 2010. Vijeće je obavijestilo tužitelja o njegovu uvrštenju na popise iz Priloga II. Odluci 2010/413 i Priloga V. Uredbi br. 423/2007.
- 17 Bank Mellat dopisima od 16. i 24. kolovoza te 2. i 9. rujna 2010. pozvao je Vijeće da mu dostavi elemente koje je uzelo u obzir prilikom određivanja mjera ograničavanja protiv njega.
- 18 Kao odgovor na tužiteljeve zahtjeve za pristup spisu, Vijeće mu je dopisom od 13. rujna 2010. dostavilo kopije dvaju prijedloga za donošenje mjera ograničavanja koje su dostavile države članice. Također je tužitelju dalo rok do 25. rujna 2010. da podnese svoje očitovanje u pogledu donošenja mjera ograničavanja protiv njega.
- 19 Prilog II. Odluci 2010/413 revidiran je i ponovno napisan Odlukom 2010/644, usvojenom 25. listopada 2010. U uvodnoj izjavi 2. te odluke Vijeće je navelo da je uzelo u obzir primjedbe koje su podnijele zainteresirane strane.
- 20 Bank Mellat zadržan je u točki 4. popisa subjekata iz tablice I. Priloga II. Odluci 2010/413 kakav proizlazi iz Odluke 2010/644. U obrazloženju nije više navedeno da je riječ o državnoj banci, ali je u preostalom dijelu istovjetno obrazloženju iz Odluke 2010/413.
- 21 Uredba br. 423/2007 ukinuta je i zamijenjena Uredbom br. 961/2010, usvojenom 25. listopada 2010. Sukladno članku 16. stavku 2. te uredbe:

„Zamrzavaju se sva financijska sredstva i gospodarski izvori koji pripadaju osobama, subjektima ili tijelima navedenima u Prilogu VIII., kao i sva financijska sredstva i gospodarski izvori koje te osobe, subjekti ili tijela posjeduju, imaju u vlasništvu ili pod nadzorom. Prilog VIII. obuhvaća osobe, fizičke ili pravne, subjekte i tijela [...] koji su sukladno članku 20. stavku 1. točki (b) Odluke 2010/413 [...] prepoznati kao:

- (a) osobe, subjekti ili tijela koja su izravno povezana ili pružaju potporu nuklearnim aktivnostima Irana koje predstavljaju rizik širenja nuklearnog oružja ili iranskom razvoju sustava ispaljivanja nuklearnog oružja, uključujući i sudjelovanjem u nabavi zabranjene robe i tehnologije, ili koja su u vlasništvu takvih osoba, subjekata ili tijela ili koja su pod njihovim nadzorom, uključujući pomoću nezakonitih sredstava, ili koja djeluju za njihov račun ili prema njihovim uputama;
- (b) fizičke ili pravne osobe, subjekti ili tijela koja su pomagala osobi, subjektu ili tijelu koje se nalazi na popisu zbog kršenja odredaba ove uredbe, Odluke 2010/413 [...] ili rezolucija 1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008) i 1929 (2010) Vijeća sigurnosti [...], ili zbog izbjegavanja istih;

[...]“

- 22 Vijeće je Bank Mellat uvrstilo u točku 4. popisa pravnih osoba, subjekata i tijela navedenih u Prilogu VIII. B. Uredbe br. 961/2010. Razlozi za to uvrštenje gotovo su istovjetni onima iz Odluke 2010/413, kako proizlazi iz Odluke 2010/644.
- 23 Dana 31. svibnja 2011. Vijeće je Banku Mellat u prilogu odgovoru na repliku podnesenom u okviru postupka radi poništenja u kojem je donesena pobijana presuda dostavilo dokument Vijeća datiran 27. svibnja 2011. u kojem se nalazi izvadak iz trećeg prijedloga o uvrštenju Banka Mellat na popis subjekata protiv kojih su određene mjere ograničavanja (u daljnjem tekstu: treći prijedlog).
- 24 Vijeće je 1. prosinca 2011. – nakon što je provelo preispitivanje – Odlukom 2011/783 odlučilo zadržati Bank Mellat na popisu iz Odluke 2010/413, kao i Provedbenom uredbom br. 1245/2011 na popisu iz Uredbe br. 961/2010.

25 S obzirom na zaključke Europskog vijeća od 9. prosinca 2011., Vijeće je Odlukom 2012/35/ZVSP od 23. siječnja 2012. o izmjeni Odluke 2010/413 (SL L 19, str. 22.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 12., str. 170.) odredilo nove mjere.

26 Dana 23. ožujka 2012. odredilo je nove mjere Uredbom br. 267/2012, koja stavlja izvan snage i zamjenjuje Uredbu br. 961/2010. Zamrzavanje financijskih sredstava i gospodarskih izvora predviđeno je u članku 23. Uredbe br. 267/2012. Članak 23. stavak 2. te uredbe glasio je kako slijedi:

„Zamrzavaju se sva financijska sredstva i gospodarski izvori koji pripadaju, koja su u vlasništvu, s kojima raspolažu ili koja nadziru osobe, subjekti i tijela navedena u Prilogu IX. Prilog IX. obuhvaća fizičke i pravne osobe, subjekte i tijela koja su u skladu s člankom 20. stavkom 1. točkom (b) i točkom (c) Odluke [2010/413] određeni kao:

(a) osobe, subjekti ili tijela koja sudjeluju u aktivnostima Irana, koje su opasne s aspekta širenja nuklearnoga oružja ili razvoja lansiranih sustava nuklearnoga oružja, s njima su neposredno povezani ili ih podupiru, uključujući i sudjelovanjem pri nabavi zabranjene robe i tehnologije ili osobe, subjekti ili tijela koji su u vlasništvu takvih osoba, subjekata ili tijela ili pod njihovim nadzorom, također i na nezakonit način, ili koji djeluju u njihovo ime ili prema njihovim uputama;

(b) fizičke ili pravne osobe, subjekti ili tijela koja su pomagala osobi, subjektu ili tijelu koje se nalazi na popisu zbog kršenja odredaba ove uredbe, Odluke 2010/413 [...] ili Rezolucija 1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008) i 1929 (2010) Vijeća sigurnosti [...], ili zbog izbjegavanja istih;

[...]

(d) druge osobe subjekti ili tijela koji osiguravaju potporu, kao što je npr. materijalna, logistička ili financijska potpora iranskoj vladi te osobe i subjekti koji su s njima povezani.

[...]“

27 Bank Mellat uvršten je u točku 4. tablice B dijela I. Priloga IX. Uredbi br. 267/2012. Razlozi za to uvrštenje gotovo su istovjetni onima iz Odluke 2010/413, kako proizlazi iz Odluke 2010/644.

Postupak pred Općim sudom i pobijana presuda

28 Tužbom podnesenom 7. listopada 2010. tajništvu Općeg suda Bank Mellat pokrenuo je postupak za poništenje Odluke 2010/413 i Provedbene uredbe br. 668/2010. Nakon toga proširio je svoj tužbeni zahtjev i zatražio poništenje Odluke 2010/644, Uredbe br. 961/2010, Odluke 2011/783, Provedbene uredbe br. 1245/2011 i Uredbe br. 267/2012, u dijelu u kojem se odnose na njega.

29 Opći sud najprije je odbacio tvrdnje Vijeća i Komisije da se Bank Mellat ne može pozivati na zaštitu i jamstva koja se odnose na temeljna prava.

30 Potom je ispitao tužbu koju je podnio Bank Mellat. On je isticao tri tužbena razloga. Prvi tužbeni razlog temeljio se na povredi obveze obrazlaganja, njegovih prava na obranu i njegova prava na djelotvornu sudsku zaštitu. Drugi tužbeni razlog temeljio se na očitoj pogrešci u ocjeni prilikom usvajanja mjera ograničavanja protiv njega. Treći tužbeni razlog temeljio se na povredi njegova prava na vlasništvo i načela proporcionalnosti.

31 U okviru prvog tužbenog razloga, koji se temeljio na povredi obveze obrazlaganja, njegovih prava na obranu i njegova prava na djelotvornu sudsku zaštitu, Opći sud ispitao je svaki dio obrazloženja koje se odnosilo na Bank Mellat i koje se nalazilo u spornim aktima i prijedlozima za usvajanje mjera

ograničavanja. Zaključio je da je Vijeće povrijedilo obvezu obrazlaganja u odnosu na neke od razloga, zbog toga što nisu bilo dovoljno precizni. Zbog te nepreciznosti povrijeđeno je i pravo Banka Mellat na djelotvornu sudsku zaštitu u pogledu tih razloga. Što se tiče Odluke 2010/413, Provedbene uredbe br. 668/2010, Odluke 2010/644 i Uredbe br. 961/2010, to je pravo povrijeđeno i zbog zakašnjele dostave trećeg prijedloga za donošenje mjera ograničavanja. Naposljetku, Opći je sud smatrao da ispitivanje Odluke 2010/413 i Provedbene uredbe br. 668/2010 sadržava nedostatak zato što u spisu ne postoji nikakva naznaka koja bi upućivala na to da je Vijeće provjerilo relevantnost i utemeljenost elemenata koji se odnose na Bank Mellat. U skladu s time, Opći je sud uvažio prvi tužbeni razlog u dijelu u kojem se odnosio na Odluku 2010/413, Provedbenu uredbu br. 668/2010, Odluku 2010/644 i Uredbu br. 961/2010.

- 32 Opći je sud potom ispitao drugi tužbeni razlog, koji se temeljio na očitoj pogrešci u ocjeni prilikom usvajanja mjera ograničavanja prema Banku Mellat. To se ispitivanje odnosilo na razloge koje su bili u dovoljnoj mjeri precizni i koji nisu povređivali obvezu obrazlaganja. Budući da nijedan od tih razloga koje je Vijeće isticalo protiv tužitelja nije opravdavao donošenje mjera ograničavanja protiv njega, Opći je sud uvažio drugi tužbeni razlog i poništio sporne akte u dijelu u kojem su se odnosili na tužitelja a da nije bilo potrebno ispitivati treći tužbeni razlog, koji se temeljio na povredi načela proporcionalnosti.

Zahtjevi stranaka

- 33 Vijeće zahtijeva od Suda:

- da ukine pobijanu presudu;
- da konačno odluči u sporu i odbije tužbu Banka Mellat protiv spornih akata;
- da naloži Banku Mellat snošenje troškova Vijeća u prvostupanjskom i žalbenom postupku.

- 34 Bank Mellat zahtijeva od Suda da odbije žalbu i Vijeću naloži snošenje troškova.

- 35 Komisija u cijelosti podržava zahtjeve Vijeća iz njegove žalbe.

- 36 Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske od Suda zahtijeva da usvoji žalbu, ukine pobijanu presudu te odbije tužbu koju je podnio Bank Mellat protiv spornih akata.

O žalbi

Prigovor nedopuštenosti žalbe

Argumentacije stranaka

- 37 Bank Mellat navodi da je žalba podnesena izvan roka. Ističe da se produljenje roka zbog udaljenosti, predviđeno Poslovníkom Suda, ne može primijeniti jer Vijeće nije udaljeno od Suda, s obzirom na to da s njime komunicira elektroničkim putem.
- 38 Vijeće podsjeća na članak 51. Poslovníka, prema kojem je produljenje roka zbog udaljenosti jedinstvenog karaktera.

Ocjena Suda

- 39 Kako je to istaknula nezavisna odvjetnica u točkama 32. i 33. svojeg mišljenja, iako terminologija koja se koristi za opisivanje rokova iz članka 51. Poslovnika ističe da se njima želi kompenzirati vrijeme koje zahtijevaju poštanske usluge ovisno o udaljenosti od Suda, oni predstavljaju – nakon izmjena Poslovnika Suda od 28. studenoga 2000. (SL L 322, str. 1.) – jedinstvene rokove (vidjeti u tom smislu presudu Gbagbo i dr./Vijeće, C-478/11 P do C-482/11 P, EU:C:2013:258, t. 63.).
- 40 Iz toga slijedi da je članak 51. Poslovnika primjenjiv u ovom predmetu, iako je Vijeće komuniciralo sa Sudom elektroničkim putem. U skladu s time, žalba je podnesena u predviđenom roku, a prigovor nedopuštenosti valja odbiti.

Meritum

- 41 Vijeće ističe da pobijana presuda sadržava više pogrešaka koje se tiču prava.

Prigovor nedopuštenosti tužbenih razloga koji se tiču povrede temeljnih prava

– Pobijana presuda

- 42 U točki 46. pobijane presude Opći je sud odbacio tvrdnje Vijeća i Komisije da se Bank Mellat ne može pozivati na zaštitu i jamstva koja se odnose na temeljna prava. On je u točki 41. pobijane presude presudio da pravo Unije ne sadržava pravilo kojim bi se pravne osobe koje su pojavni oblici trećih država sprečavalo da se u svoju korist pozivaju na zaštitu i jamstva koja se odnose na temeljna prava te u točki 42. pobijane presude da, uostalom i u svakom slučaju, Vijeće i Komisija nisu istaknuli elemente koji omogućuju utvrđenje da tužitelj uistinu i jest pojavni oblik iranske države.

– Argumentacija stranaka

- 43 Vijeće na početku osporava točke 35. do 41. pobijane presude. Ono smatra da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava kad je smatrao da se Bank Mellat – čak i da se utvrdi da je on pojavni oblik iranske države – može u svoju korist pred sudovima Unije pozivati na zaštitu i jamstva koja se odnose na temeljna prava.
- 44 Svoju argumentaciju temelji na članku 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950. (u daljnjem tekstu: EKLJP), prema kojem Europski sud za ljudska prava ne može primati zahtjeve od vladinih organizacija i sličnih subjekata, kao i na drugim jednakovrijednim odredbama, kao što je članak 44. Američke konvencije o ljudskim pravima od 22. studenoga 1969. *Ratio legis* tih odredaba jest činjenica da država ne može biti nositelj temeljnih prava. Čak i ako Ugovori Unije i Povelja Europske unije o temeljnim pravima ne sadržavaju odredbe analogne članku 34. EKLJP-a, isto se načelo treba primjenjivati.
- 45 Vijeće smatra da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava i kad je smatrao da ne postoji nijedan element koji omogućuje zaključivanje da Bank Mellat uistinu predstavlja vladinu organizaciju. Vijeće u tom pogledu navodi:
- sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava, prema kojoj se mora pažljivo proučiti konkretan činjenični i pravni kontekst kako bi se utvrdilo radi li se o vladinu ili nevladinu subjektu ili organizaciji;

- radove Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno pravo, posebice njezine komentare o članku 2. točki (b) Konvencije Ujedinjenih naroda usvojene 2. prosinca 2004. o sudskom imunitetu država i njihove imovine, prema kojima koncept „tijela i institucije države i drugi subjekti“ može obuhvaćati državna poduzeća ili druge subjekte koje je osnovala država, a koji obavljaju komercijalne transakcije; i
- sudsku praksu Suda u području državnih potpora (presuda Francuska/Komisija, C-482/99, EU:C:2002:294, t. 55.).

46 Dakle, Opći je sud pogrešno smatrao da se – zbog toga što se Bank Mellat bavi komercijalnim djelatnostima koje su regulirane privatnim pravom – te djelatnosti ne mogu kvalificirati „javnom uslugom“, iako su nužne za funkcioniranje gospodarstva jedne države. Opći sud također nije valjano vodio računa o utjecaju iranske vlade na Bank Mellat, iako iranska država u toj banci drži udio od 20%, dok ostatak predstavljaju mali dioničari.

47 Bank Mellat osporava argumentaciju Vijeća.

– Ocjena Suda

48 Treba istaknuti da tužba koju je podnio Bank Mellat ulazi u okvir članka 275. stavka 2. UFEU-a (presuda Vijeće/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, t. 50.).

49 Bank Mellat ističe tužbene razloge koji se temelje na povredi njegovih prava na obranu i njegova prava na djelotvornu sudsku zaštitu. Na takva se prava može pozvati svaka fizička osoba ili svaki subjekt koji podnosi tužbu sudovima Unije.

50 Isto vrijedi i za tužbene razloge koji se temelje na bitnim povredama postupka, kao što je onaj koji se temelji na povredi obveze obrazlaganja akta.

51 Kad je riječ o tužbenim razlozima koji se temelje na očitoj pogrešci u ocjeni ili na povredi općeg načela proporcionalnosti, treba utvrditi da mogućnost državnog subjekta da se na njih poziva predstavlja pitanje koje se odnosi na meritum predmeta (presuda Vijeće/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, t. 51.).

52 Imajući u vidu navedene elemente, valja odbiti žalbeni razlog Vijeća a da nije nužno ispitati argument koji se temelji na pogrešci Općeg suda kad je presudio da nije utvrđeno da je Bank Mellat državni subjekt, zbog toga što je taj argument bespredmetan.

Obveza obrazlaganja, prava na obranu, pravo na djelotvornu sudsku zaštitu i pristup spisu

– Pobjana presuda

53 U točkama 49. do 51. pobijane presude Opći je sud podsjetio na sudsku praksu koja se odnosi na obvezu obrazlaganja akata, predviđenu u članku 296. stavku 2. UFEU-a. U točkama 52. do 55. iste presude podsjetio je na sudsku praksu koja se odnosi na prava na obranu i obvezu dostave elemenata koji terete zainteresiranog subjekta, kako bi mu se omogućilo da djelotvorno istakne svoje stajalište u vezi s njima.

54 U točkama 63. i 64. pobijane presude Opći je sud smatrao da – kako bi se ocijenilo poštovanje obveze obrazlaganja i obveze dostave Banku Mellat elemenata koji ga terete – treba uzeti u obzir, uz obrazloženja iz dvaju spornih akata, i dva prijedloga za usvajanje mjera ograničavanja koja je Vijeće dostavilo tužitelju dopisom od 13. rujna 2010., kao i treći prijedlog koji je Vijeće priložilo svojem

odgovoru na repliku, predanom 31. svibnja 2011. Prema navodu Općeg suda, ti su prijedlozi podneseni izaslanstvima država članica u kontekstu usvajanja mjera ograničavanja protiv tužitelja te stoga predstavljaju elemente na kojima se te mjere temelje.

55 U točki 65. pobijane presude Opći je sud naveo:

„[...] točno je da je treći prijedlog dostavljen [tužitelju] i poslije podnošenja tužbe i poslije izmjene tužbenih zahtjeva nakon usvajanja Odluke 2010/644 i Uredbe br. 961/2010. Stoga on ne može valjano nadopuniti obrazloženje Odluke 2010/413, Provedbene uredbe br. 668/2010, Odluke 2010/644 i Uredbe br. 961/2010. Međutim, može se uzeti u obzir u okviru ocjene zakonitosti kasnijih akata, odnosno Odluke 2011/783, Provedbene uredbe br. 1245/2011 i Uredbe br. 267/2012.“

56 U točkama 66. do 76. pobijane presude Opći je sud ispitao svaki od razloga iz spornih akata i prijedloga za usvajanje mjera ograničavanja. Točke 66. i 69. pobijane presude glase:

„66 [Sporni] akti navode sljedeća četiri razloga koji se odnose na [tužitelja]:

- prema Odluci 2010/413 i Provedbenoj uredbi br. 668/2010, [tužitelj] je državna banka (u daljnjem tekstu: prvi razlog);
- [tužitelj] je uključen u aktivnosti kojima pruža podršku i pomaže iranskom nuklearnom programu te programu balističkih projektila (u daljnjem tekstu: drugi razlog);
- [tužitelj] je pružao bankarske usluge subjektima koji se nalaze na popisu UN-a i [Unije], subjektima koji nastupaju u ime ili prema uputama tih subjekata ili subjektima koje isti nadziru ili su u njihovu vlasništvu (u daljnjem tekstu: treći razlog);
- [tužitelj] je matična banka [banke FEE], koja se nalazila na popisu Rezolucije VS-a UN-a 1929 (2010) [...] (u daljnjem tekstu: četvrti razlog).

67 Prvi od dvaju prijedloga za usvajanje mjera ograničavanja dostavljenih 13. rujna 2010. dijelom obuhvaća drugi razlog iz [spornih] akata. Njime se dodaju i sljedeći razlozi:

- [tužitelj] pruža bankarske usluge Iranskoj organizaciji za nuklearnu energiju (u daljnjem tekstu: AEOI) i Novin Energy Companyju (u daljnjem tekstu: Novin), protiv kojih su određene mjere ograničavanja koje je usvojilo Vijeće sigurnosti [...] (u daljnjem tekstu: peti razlog);
- [tužitelj] vodi račune visokih dužnosnika Organizacije za svemirsku industriju i jedne osobe odgovorne za javnu nabavu Irana (u daljnjem tekstu: šesti razlog).

68 Drugi prijedlog, dostavljen 13. rujna 2010., u bitnome obuhvaća obrazloženje [spornih] akata. Njime se dodaje samo jedan novi razlog, prema kojem je [tužitelj] najkasnije počevši od 2003. omogućio transfer milijuna dolara za iranski nuklearni program (u daljnjem tekstu: sedmi razlog).

69 Treći prijedlog za usvajanje mjera ograničavanja, koji se nalazi u prilogu odgovoru na repliku, ne sadržava dodatne elemente u odnosu na [sporne] akte i dva prijedloga dostavljena 13. rujna 2010.“

57 U točki 77. Opći je sud presudio da je Vijeće povrijedilo obvezu obrazlaganja kao i obvezu dostave tužitelju elemenata koji ga terete u pogledu drugog, trećeg, šestog i sedmog razloga, zbog toga što su isti neprecizni, ali i da su navedene obveze poštovane u pogledu ostalih razloga.

- 58 Kad je riječ o pristupu spisu, Opći je sud u točki 81. pobijane presude primijetio da iz elemenata spisa ne proizlazi da se prilikom usvajanja spornih akata Vijeće oslonilo na elemente različite od triju prijedloga mjera ograničavanja protiv Banka Mellat koje su podnijele države članice. Međutim, u točki 82. navedene presude on konstatira da je treći prijedlog dostavljen tužitelju tek u prilogu odgovoru na repliku Vijeća, odnosno nakon isteka roka koji je Vijeće dalo tužitelju da podnese svoje očitovanje nakon donošenja Odluke 2010/413 i Provedbene uredbe br. 668/2010 te nakon podnošenja tužbe i nakon donošenja Odluke 2010/644 i Uredbe br. 961/2010.
- 59 U točki 84. navedene presude Opći je sud odbio argument Vijeća prema kojem je ono taj prijedlog dostavilo odmah nakon što je dobilo suglasnost države članice koja ga je izradila. Opći je sud presudio da Vijeće, ako se namjerava osloniti na informacije koje pruža država članica kako bi usvojilo mjere ograničavanja, mora osigurati da prije usvajanja mjera dotični subjekt može biti na vrijeme obaviješten o informacijama, kako bi mogao pravodobno iznijeti svoje stajalište. Opći je sud u točki 85. navedene presude zaključio da Vijeće nije pravodobno omogućilo pristup tom elementu iz spisa, povređujući tako prava na obranu.
- 60 Odlučujući o tužiteljevoj mogućnosti da djelotvorno istakne svoje stajalište, Opći je sud u točki 89. pobijane presude smatrao da je tužitelj imao za to priliku, osim u pogledu, s jedne strane, drugog, trećeg, šestog i sedmog razloga Vijeća, koji su bili u prevelikoj mjeri nejasni, i, s druge strane, prijedloga za usvajanje mjera ograničavanja koji je dostavljen u prilogu odgovoru na repliku Vijeća, zbog toga što ga nije imao na dan podnošenja svojeg očitovanja.
- 61 U točki 90. pobijane presude Opći je sud smatrao da iz dopisa Vijeća proizlazi da je ono uzelo u obzir tužiteljeva očitovanja. Osobito je u točki 91. navedene presude istaknuo da je Vijeće ispravilo naznaku prema kojoj je tužitelj državna banka, čiju je točnost potonji osporio.
- 62 U točki 96. pobijane presude Opći je sud presudio da je povrijeđeno tužiteljevo pravo na djelotvornu sudsku zaštitu, a s obzirom na nedostatak preciznosti drugog, trećeg, šestog i sedmog razloga, kao i na zakašnjelu dostavu jednog od prijedloga za usvajanje mjera ograničavanja. Naprotiv, to pravo nije povrijeđeno u pogledu prvog, četvrtog i petog razloga koje je navelo Vijeće.

– Argumentacija stranaka

- 63 Kao prvo, pod naslovom „Obveza obrazlaganja“, Vijeće smatra da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava ocjenjujući svaki razlog zasebno, umjesto da ih je ispitao zajedno. Ti su razlozi, prema svemu sudeći, povezani. Osobito je treći razlog samo precizniji opis ponašanja navedenog u drugom. Usto, Opći je sud u točki 73. pobijane presude pogrešno presudio da dva potonja razloga „ne preciziraju ponašanje koje se stavlja na teret“. Čak i ako treći razlog nije navodio imena subjekata kojima je Bank Mellat pružao bankarske usluge, a koji se nalaze na popisima Ujedinjenih naroda i Unije, on je navedene popise mogao usporediti sa svojim popisima klijenata i osporiti taj razlog u slučaju da se nijedan od njih nije nalazio na popisima Ujedinjenih naroda ili Unije.
- 64 Kad je riječ o šestom razlogu, koji se nalazi u prijedlogu za uvrštenje na popis koji je podnijela jedna država članica i u kojem se navodi da Bank Mellat vodi račune dužnosnika Organizacije za svemirsku industriju i jedne osobe odgovorne za javnu nabavu, Vijeće smatra da je Opći sud pogrešno zaključio da on nije dovoljno detaljan. Naime, s obzirom na to da podaci o klijentima banke sadržavaju i naziv njihova poslodavca, Bank Mellat mogao je provjeriti je li neki od njegovih klijenata bio zaposlenik navedene organizacije ili osoba odgovorna za javnu nabavu. Dakle, taj razlog udovoljava zahtjevima koje je postavila sudska praksa zato što sadržava dovoljno informacija da bi se moglo utvrditi jesu li sporni akti bili osnovani.

- 65 Komisija tvrdi da se stajalište Općeg suda iz točke 77. pobijane presude, prema kojem je tužba za poništenje osnovana u pogledu određenih razloga, ali ne i u pogledu drugih, ne može obraniti. Ne može se smatrati da je Vijeće povrijedilo obvezu obrazlaganja i dostave u pogledu tužitelja za svaki razlog odvojeno.
- 66 U svojem intervencijskom podnesku Ujedinjena Kraljevina također osporava zaključak Općeg suda prema kojem je drugi razlog pretjerano nejasan, s obzirom na to da se mora promatrati zajedno s razlozima koji mu slijede.
- 67 Kao drugo, pod naslovom „Pristup spisu“, Vijeće osporava odluku Općeg suda iz točke 63. pobijane presude, prema kojoj, „kako bi se ocijenilo poštovanje obveze obrazlaganja i obveze dostave zainteresiranom subjektu elemenata koji ga terete, valja uzeti u obzir, uz razloge iz spornih akata, i tri prijedloga za usvajanje mjera ograničavanja koja je Vijeće dostavilo [tužitelju]“.
- 68 Ono ističe da je Opći sud pogrešno primijenio sudsku praksu koju navodi u točki 54. pobijane presude, koja je utvrđena u kontekstu prvih predmeta koji se odnose na terorizam, u slučajevima kad nije dostavljen nijedan element koji opravdava uvrštavanje na popis osoba, subjekata i tijela koja su predmet mjera ograničavanja, kao i to i da su u tim okolnostima izrazi „razlozi“ i „elementi“ međusobno zamjenjivi. U ovom su predmetu akti sadržavali razloge, tako da dostava prijedloga za usvajanje mjera ograničavanja koji u svakom slučaju nisu imali nikakvu dodanu vrijednost nije bila ničim opravdana.
- 69 Što se tiče elemenata koji se nisu nalazili u izlaganju razloga Vijeća, ni njih nije trebalo zasebno dostaviti jer se ne može po službenoj dužnosti pretpostaviti da ih je Vijeće koristilo kao razloge i kao dokaze. Prema mišljenju Vijeća, Opći je sud trebao primijeniti sudsku praksu koju je naveo u točki 55. pobijane presude, prema kojoj je Vijeće – kad su razlozi dovoljno precizni – dužno odobriti pristup svim upravnim dokumentima koji nisu povjerljivi, a koji se odnose na predmetnu mjeru, isključivo na zahtjev zainteresirane stranke (presuda Bank Melli Iran/Vijeće, T-390/08, EU:T:2009:401, t. 97.).
- 70 Ujedinjena Kraljevina ističe – referirajući se na točku 111. presude Komisija i dr./Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518) – da, kad je riječ o popisima subjekata koji su predmet mjera ograničavanja, treba objaviti samo prikaz razloga za uvrštavanje na takve popise koje je dalo Vijeće, a ne i prijedloge za uvrštavanje dotičnih subjekata.
- 71 Bank Mellat slaže se s argumentacijom Općeg suda. Ističe da drugi i treći razlog, čak i ako ih se ispita zajedno, nisu u dovoljnoj mjeri precizni jer je treći razlog, koji je navodno konkretniji, pravilno kvalificiran „previše neodređenim“. Kad je riječ o šestom razlogu, Bank Mellat ističe da Vijeće nije podnijelo nikakav dokaz za tvrdnju da spisi banke o njezinim klijentima sadržavaju ime njihova poslodavca. Što se tiče sedmog razloga, Vijeće ga u žalbi ne brani.
- 72 Bank Mellat ističe da je Vijeće bilo dužno dostaviti prijedloge za uvrštenje na navedene popise istog dana kad je ono provedeno ili odmah nakon toga, s obzirom na to da se radilo o jednim elementima sadržanima u spisu. Kad je riječ o tvrdnji Vijeća prema kojoj Bank Mellat nije imao nikakvu korist od dobivanja navedenih prijedloga za uvrštenje, Bank Mellat odgovara da nije na Vijeću da ocjenjuje elemente spisa koji mogu biti važni za tužitelja. Bilo bi protivno pravima na obranu kad bi se Vijeću dopustilo da provodi izbor elemenata iz spisa koje treba uvažiti.
- 73 Bank Mellat osporava argument prema kojem je u ovom predmetu trebalo primijeniti sudsku praksu iz presude Bank Melli Iran/Vijeće (T-390/08, EU:T:2009:401), s obzirom na to da nije raspolagao dovoljno preciznim informacijama koje bi mu omogućile da djelotvorno istakne svoje stajalište o elementima koji ga terete. On ističe da su i Opći sud i Vijeće svoje odluke temeljili na pretpostavci da prijedlozi za uvrštenje na popise subjekata koji su predmet mjera ograničavanja predstavljaju dokaze, iako to nije slučaj.

– Ocjena Suda

- 74 Prema ustaljenoj sudskoj praksi, obveza obrazlaganja akta koji pogađa neku osobu, a koja proizlazi iz načela poštovanja prava na obranu, ima za cilj, s jedne strane, toj osobi na koju se odnosi dati dostatnu uputu o tome je li mjera osnovana ili sadržava li eventualno neku pogrešku koja omogućuje osporavanje njezine valjanosti pred sudom Unije i, s druge strane, tom sudu omogućiti da izvrši nadzor zakonitosti te mjere (vidjeti presudu Vijeće/Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, t. 49. i navedenu sudsku praksu).
- 75 Obrazloženje koje se zahtijeva u skladu s člankom 296. UFEU-a treba biti primjereno prirodi predmetnog akta i kontekstu u kojem je usvojen. Zahtjev obrazloženosti mora se ocjenjivati s obzirom na okolnosti konkretnog slučaja, ponajprije s obzirom na sadržaj akta, prirodu istaknutih razloga te interes koji osobe kojima je akt upućen ili druge osobe na koje se on izravno i osobno odnosi mogu imati da dobiju objašnjenja. Nije potrebno da se u obrazloženje unesu svi relevantni činjenični i pravni elementi jer se dostatnost obrazloženja mora ocijeniti ne samo u odnosu na njegov sadržaj nego i u odnosu na njegov kontekst i sva pravna pravila koja uređuju predmetno područje (vidjeti presudu Vijeće/Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, t. 53. i navedenu sudsku praksu). Akt koji pogađa neku osobu dovoljno je obrazložen ako je donesen u kontekstu poznatom toj osobi, koji joj omogućuje da razumije doseg mjere koja se na nju odnosi (vidjeti presudu Vijeće/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, t. 71.).
- 76 Kad je riječ o mjerama ograničavanja, bez da se zahtijeva detaljan odgovor na podnesena očitovanja dotične osobe, obveza obrazlaganja predviđena člankom 296. UFEU-a podrazumijeva u svim okolnostima, uključujući i kad obrazloženje akta Unije odgovara razlozima koje je izložilo neko međunarodno tijelo, da to obrazloženje utvrdi individualne, specifične i konkretne razloge zbog kojih nadležne vlasti smatraju da na dotičnu osobu trebaju biti primijenjene mjere ograničavanja. Stoga sud Unije mora osobito provjeriti jesu li navedeni razlozi dovoljno precizni i konkretni (vidjeti u tom smislu presudu Komisija i dr./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, t. 116. i 118.).
- 77 U ovom predmetu Opći sud prilikom ispitivanja drugog i trećeg razloga nije počinio pogrešku koja se tiče prava, s obzirom na to da Vijeće pred njim nije tvrdilo da te razloge treba promatrati zajedno.
- 78 U svakom slučaju – pa čak i ako se pretpostavi, kako to tvrdi Vijeće, da je treći razlog trebalo shvatiti kao da se njime obrazlaže ponašanje koje se stavlja na teret drugim razlogom – zajedničko tumačenje navedenih razloga ne bi omogućilo Banku Mellat da konkretno sazna koje je bankarske usluge pružio subjektima „koji se nalaze na popisu UN-a i [Unije]“ ili „subjektima koji nastupaju u ime ili prema uputama tih subjekata ili subjektima koje isti nadziru ili su u njihovu vlasništvu“. U tim se okolnostima Općem sud ne može staviti na teret to što je u točki 73. pobijane presude zaključio da su drugi i treći razlog za uvrštenje na navedene popise previše neodređeni.
- 79 Opći sud također je pravilno u točki 76. pobijane presude šesti razlog kvalificirao nedovoljno preciznim, zbog toga što ne identificira osobe čije račune vodi Bank Mellat.
- 80 Suprotno tvrdnjama Vijeća iz njegove žalbe, Bank Mellat nije bio dužan u postupku usvajanja mjera zamrzavanja financijskih sredstava za potrebe svoje obrane uspoređivati svoje popise klijenata s imenima subjekata koji se nalaze na popisima Ujedinjenih naroda i Unije niti provjeravati je li neki od njegovih klijenata zaposlenik Organizacije za svemirsku industriju.
- 81 Takav rezultat bio bi suprotan sudskoj praksi navedenoj u točki 76. ove presude, koja zahtijeva da obrazloženje akta utvrdi individualne, specifične i konkretne razloge zbog kojih nadležne vlasti smatraju da na dotičnu osobu trebaju biti primijenjene mjere ograničavanja.

82 Naposljetku, kad je riječ o pristupu spisu, Opći je sud pravilno u točkama 84., 85. i 105. pobijane presude smatrao da je Vijeće bilo dužno, prije usvajanja mjera ograničavanja, uvjeriti se da elementi stavljeni na teret Banku Mellat istom mogu biti dostavljeni pravodobno, kako bi on djelotvorno mogao istaknuti svoje stajalište, kao i da je zakašnjela dostava trećeg prijedloga, priloženog odgovoru na repliku Vijeća, povređivala tužiteljeva prava na obranu i njegovo pravo na djelotvornu sudsku zaštitu te je stoga utjecala na zakonitost Odluke 2010/413, Provedbene uredbe br. 668/2010, Odluke 2010/644 i Uredbe br. 961/2010, u dijelu u kojem se ti akti odnose na Bank Mellat.

Nedostaci u ispitivanju Vijeća

– Pobijana presuda

83 Također u okviru tužbenog razloga koji se temelji na povredi obveze obrazlaganja, prava na obranu te prava na djelotvornu sudsku zaštitu, Opći sud na sljedeći način sažima argumentaciju Banka Mellat.

„97 [Tužitelj] navodi da Vijeće nije provelo stvarno ispitivanje okolnosti slučaja, već se ograničilo na usvajanje prijedloga koje su podnijele države članice. Taj nedostatak utječe kako na ispitivanje koje je prethodilo usvajanju mjera ograničavanja protiv njega tako i na periodično preispitivanje tih mjera.“

84 Opći je sud odlučio kako slijedi:

„101 U ovom predmetu, s jedne strane, ništa iz sudskog spisa ne upućuje na to da je Vijeće provjerilo relevantnost i valjanost dokaza u pogledu [tužitelja] koji su mu podneseni prije usvajanja Odluke 2010/413 i Provedbene uredbe br. 668/2010. Naprotiv, pogrešna naznaka u tim aktima prema kojoj je [tužitelj] državna banka, čiju netočnost Vijeće nije osporilo, pokazuje da nikakva provjera u tom smislu nije postojala.

102 S druge strane, iz točaka 90. do 92. ove presude proizlazi da je Vijeće prilikom usvajanja kasnijih [spornih] akata preispitalo okolnosti konkretnog slučaja u skladu s očitovanjima [tužitelja], s obzirom na to da je izbrisalo naznaku prema kojoj je on državna banka, te se očitovalo o njegovoj argumentaciji glede financijskih usluga pružanih subjektima koji sudjeluju u širenju nuklearnog oružja.

[...]

104 U tim okolnostima, u pogledu Odluke 2010/413 i Provedbene uredbe br. 668/2010, treba prihvatiti argumente [tužitelja] koji se odnose na nedostatke ispitivanja koje je provelo Vijeće, dok ih u preostalom dijelu valja odbiti.“

85 U točki 106. pobijane presude Opći je sud zaključio da Vijeće prilikom usvajanja Odluke 2010/413 i Provedbene uredbe br. 668/2010 nije poštovalo obvezu ispitivanja relevantnosti i osnovanosti informacija i dokaza u vezi s tužiteljem koji su mu podneseni, što ima za posljedicu to da su ti akti nezakoniti.

– Argumentacija stranaka

86 Vijeće smatra da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava kad je u točkama 100. i 101. pobijane presude zahtijevao da u spisu postoje indicije koje upućuju na to da je Vijeće provjerilo elemente koji su mu podneseni. Ono ističe da se ne može utvrditi koje indicije treba podnijeti kako bi se uputilo na to da su članovi Vijeća uistinu proveli takvu provjeru, kao i to da određeni elementi potječu iz povjerljivih izvora kojima svi članovi Vijeća nemaju pristup.

87 Bank Mellat ističe da pravno načelo prema kojem Vijeće mora ocijeniti relevantnost i osnovanost informacija i dokaznih elemenata koji su mu podneseni nije sporno. On smatra da je Opći sud – u prilog svojem zaključku da Vijeće nije tako postupilo – imao pravo spomenuti nepostojanje ikakvog dokaza o provođenju adekvatne provjere Vijeća. Osim toga, on ističe da Vijeće priznaje da nije provelo nikakvu provjeru tvrdnji sadržanih u prijedlozima koji su mu podneseni u pogledu naznačavanja Banka Mellat subjektom koji je predmet mjera ograničavanja upravo zato što nije imalo pristup dokazima na kojima ti prijedlozi počivaju, a koji su se smatrali povjerljivima.

– Ocjena Suda

88 Iz pobijane presude proizlazi da je činom usvajanja Odluke 2010/413 i Provedbene uredbe br. 668/2010 Bank Mellat uvršten na popis subjekata protiv kojih su određene mjere ograničavanja, i to jedino na temelju prijedloga za uvrštenje koje su podnijele države članice. Međutim, Opći sud nije pokazao zbog čega taj element može predstavljati jedan od razloga za poništenje iz članka 263. UFEU-a.

89 Kako je to istaknula nezavisna odvjetnica u točki 95. svojeg mišljenja, provjera relevantnosti i utemeljenosti elemenata podnesenih Vijeću prije usvajanja Odluke 2010/413 i Provedbene uredbe br. 668/2010, a koji terete tužitelja, ne može predstavljati bitnu povredu postupka usvajanja tih akata, čije bi nepoštovanje moglo dovesti do njihove nezakonitosti. Opći sud nije utvrdio da je takvo postupovno pravilo predviđeno UFEU-om ili nekim aktom sekundarnog prava.

90 Opći sud nije utvrdio ni na koji bi način taj element mogao doprinijeti povredi obveze obrazlaganja, prava na obranu Banka Mellat ili njegova prava na djelotvornu sudsku zaštitu, koje Bank Mellat navodi u svojem prvom tužbenom razlogu, ili općenito povredi bilo kojeg drugog pravnog pravila.

91 Kako Opći sud nije dokazao da je ikoji od razloga za poništenje iz članka 263. UFEU-a utjecao na valjanost Odluke 2010/413 i Provedbene uredbe br. 668/2010, zbog nepostojanja provjere relevantnosti i utemeljenosti elemenata koji se odnose na tužitelja, valja utvrditi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava kada je u točkama 100. i 101. pobijane presude presudio da je Vijeće dužno, prilikom usvajanja prvog akta kojim se određuju mjere ograničavanja protiv subjekata koji navodno sudjeluju u širenju nuklearnog oružja, ispitati relevantnost i utemeljenost informacija i dokaza koje mu je podnijela država članica ili visoki predstavnik Unije za vanjsku i sigurnosnu politiku. Stoga je Opći sud počinio istu pogrešku koja se tiče prava kada je u točki 106. pobijane presude zaključio da Vijeće prilikom usvajanja Odluke 2010/413 i Provedbene uredbe br. 668/2010 nije poštovalo obvezu ispitivanja relevantnosti i utemeljenosti informacija i dokaza u vezi s tužiteljem koji su mu podneseni, što ima za posljedicu to da su te mjere nezakonite.

Očita pogreška u ocjeni

– Pobijana presuda

92 Opći je sud u točki 112. pobijane presude smatrao da je – imajući u vidu nepostojanje obrazloženja drugog, trećeg, šestog i sedmog razloga koje je Vijeće navelo protiv tužitelja – dovoljno da se ograniči na provjeru utemeljenosti prvog, četvrtog i petog od navedenih razloga.

93 U točki 113. navedene presude presudio je da prvi razlog – prema kojem je Bank Mellat državna banka – počiva na pogrešnom činjeničnom utvrđenju i stoga ne može opravdati mjere ograničavanja usvojene protiv tužitelja Odlukom 2010/413 i Provedbenom uredbom br. 668/2010.

- 94 Kada je riječ o četvrtom razlogu – koji se odnosi na FEE, društvo kćer koje drži Bank Mellat – Opći je sud u točki 117. pobijane presude presudio, s jedne strane, da je on utemeljen na običnim tvrdnjama i, s druge strane, da ne predstavlja samostalan razlog u odnosu na razloge koji se izravno odnose na tužitelja.
- 95 Što se tiče petog razloga, Opći je sud u točki 118. pobijane presude presudio da Vijeće nije podnijelo nikakav dokaz ili informaciju u prilog tomu da je Bank Mellat pružao usluge AEOI-ju. Kad je riječ o uslugama koje su pružene Novinu, Opći je sud u točki 128. pobijane presude presudio da valja voditi računa o tvrdnji Banka Mellat da prije usvajanja mjera ograničavanja protiv tog društva od Vijeća sigurnosti nije bio obaviješten o njegovu sudjelovanju u širenju nuklearnog oružja.
- 96 Nadalje, Opći je sud u točki 131. pobijane presude smatrao da je tužitelj dokazao da je trenutačno djelovao kako bi obustavio pružanje financijskih usluga Novinu nakon što je saznao za njegovo sudjelovanje u širenju nuklearnog oružja. Opći je sud u točki 137. navedene presude presudio da ni usluge koje je Bank Mellat pružio Novinu prije određivanja mjera ograničavanja protiv njega ni okolnosti prestanka poslovnog odnosa tužitelja i Novina ne predstavljaju potporu širenju nuklearnog oružja u smislu Odluke 2010/413 i uredaba br. 423/2007, 961/2010 i 267/2012.
- 97 Imajući navedene elemente u vidu, Opći je sud u točki 139. pobijane presude zaključio da, s obzirom na to da nijedan od prvog, četvrtog i petog razloga koje je navelo Vijeće protiv tužitelja ne opravdava usvajanje mjera ograničavanja protiv njega, drugi tužbeni razlog treba usvojiti.

– Argumentacija stranaka

- 98 Kada je riječ o četvrtom razlogu, koji se odnosi na činjenicu da je društvo kći FEE, u kojem 100% udjela drži Bank Mellat, obuhvaćeno Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1929(2010), Vijeće podsjeća da je to naznačavanje FEE-a kao subjekta na kojeg se odnose mjere ograničavanja osobito obrazloženo činjenicom da je „tijekom posljednjih sedam mjeseci Bank Mellat omogućio iranskim nuklearnim, raketnim i obrambenim subjektima provedbu transakcija u visini od više stotina milijuna dolara“. Prema mišljenju Vijeća, Opći je sud pogrešno u točki 117. pobijane presude presudio da se taj razlog temelji na običnim tvrdnjama i da ne predstavlja samostalan razlog u odnosu na druge razloge koji se izravno odnose na Bank Mellat. Ono podsjeća na osobitu važnost rezolucija Vijeća sigurnosti na temelju poglavlja VII. Povelje Ujedinjenih naroda kao i odredaba Ugovora.
- 99 Nadalje, Vijeće ističe da Opći sud nije valjano vodio računa o tajnoj naravi aktivnosti, zbog čega dokazi potječu iz povjerljivih izvora i ne može ih se uvijek dostaviti. Ono naglašava i načelo uzajamnog povjerenja između država članica i institucija, kao i načelo lojalne suradnje. Vijeće usto ističe i da, prema sudskoj praksi Europskog suda za ljudska prava, ne postoji apsolutno pravo na otkrivanje dokaza. Ako se takvo načelo primjenjuje na optužbe u kaznenim postupcima, ono se *a fortiori* primjenjuje na predmetne mjere ograničavanja, koje predstavljaju mjere osiguranja.
- 100 Taj argument vrijedi i u pogledu bankarskih usluga pruženih AEOI-ju.
- 101 Što se tiče priznanja Banka Mellat da je pružio bankarske usluge Novinu, koji je naznačen u Rezoluciji Vijeća sigurnosti 1747(2007), Vijeće smatra da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava kad je njegovu ocjenu zamijenio svojom te presudio da činjenica da je Bank Mellat u prošlosti pružao bankarske usluge Novinu ne opravdava donošenje spornih akata jer je on postupno ograničavao – a potom i u cijelosti prekinuo – svoje odnose s Novinom, nakon što je saznao da ga je Vijeće sigurnosti naznačilo. Prema mišljenju Vijeća, pružanje bankarskih usluga Novinu u razdoblju prije određivanja mjera ograničavanja u odnosu na njega, odnosno tijekom razdoblja u kojem se pokazalo da Novin sudjeluje u razvoju iranskih aktivnosti koje predstavljaju rizik širenja nuklearnog oružja, pokazuje da Bank Mellat u budućnosti može pružati takve usluge drugim subjektima koji se bave istim

aktivnostima. Vijeće je, dakle, pravilno naložilo zamrzavanje imovine Banka Mellat kao mjeru osiguranja. U tom pogledu činjenica je li Bank Mellat znao za sudjelovanje tih subjekata u tim aktivnostima te jesu li bankarske usluge korištene u okviru tih aktivnosti nije odlučujuća.

- 102 Vijeće dodaje da je Opći sud dao pretjerano usko tumačenje pojma podrške iranskim djelatnostima širenja nuklearnog oružja, u smislu Odluke 2010/413, Uredbe br. 961/2010 i Uredbe br. 267/2012, i da je na taj način zamijenio ocjenu Vijeća svojom vlastitom ocjenom u pogledu činjenica koje opravdavaju određivanje zamrzavanja imovine kao mjere osiguranja, čime je prekršio svoju vlastitu sudsku praksu (presuda People's Mojahedin Organization of Iran/Vijeće, T-256/07, EU:T:2008:461, t. 138.).
- 103 Komisija ističe da aktivnosti Banka Mellat treba promatrati u općenitijoj perspektivi te da se ne mogu ispitivati kao pojedinačne transakcije izvan konteksta. Ona podsjeća da je uvrštavanje Banka Mellat na popis poduzelo Vijeće sigurnosti. U tom pogledu naglašava važnost rezolucija Vijeća sigurnosti prema Povelji Ujedinjenih naroda.
- 104 Komisija podsjeća i da su mjere ograničavanja sastavni dio odgovora na iranski nuklearni program koji se provodi u suradnji s IAEA-om. Uvrštavanje banaka na popise uvjetovano je potrebom Irana za korištenjem bankarskim uslugama radi uvoza urana, tehnologije i drugih materijala. Prema Komisijinu mišljenju, isključenje banke kakav je Bank Mellat s jednog od glavnih financijskih tržišta na kojem se odvijaju transakcije te vrste racionalno je povezano s ciljem međunarodne zajednice da se spriječi razvoj i širenje nuklearnog oružja. Činjenica da je Bank Mellat pružao bankarske usluge Novinu prije nego što je ovog naznačilo Vijeće sigurnosti jasan je pokazatelj da je Bank Mellat u stanju pružati tu vrstu usluga.
- 105 Prema Komisijinu mišljenju, Vijeće nije obvezno dokazati da su usluge ili transakcije o kojima se konkretno radi „izravno“ povezane sa širenjem nuklearnog oružja, kako to tvrdi Opći sud u točkama 135. i 137. pobijane presude. Ravnoteža koju je potrebno pronaći između zaštite temeljnih prava osoba uvrštenih na popise i nužnosti zaštite očitih interesa Unije u području sigurnosti zahtijeva da Vijeće raspolaže određenom marginom prosudbe prilikom utvrđivanja pomaže li neki subjekt – pružanjem financijskih usluga subjektima koji su uvršteni na popise subjekata na koje se odnose mjere ograničavanja – sudjelovanje u aktivnostima koje su opasne s aspekta širenja nuklearnog oružja, čak i ako predmetne transakcije same po sebi nisu izravne u mjeri u kojoj to želi Opći sud. Komisija ističe da se sudski nadzor mora ograničiti na provjeru je li Vijeće počinilo očitu pogrešku u ocjeni ili zlouporabu ovlasti. Prema Komisijinu mišljenju, ne može se tvrditi da je Vijeće zlouporabilo svoje ovlasti kada je uvrstilo na popise banku koja je u djelomičnom vlasništvu iranske države i u pogledu koje je čak i Vijeće sigurnosti izrazilo zabrinutost.
- 106 Ujedinjena Kraljevina podržava analizu Vijeća i Komisije u pogledu pružanja bankarskih usluga Novinu.
- 107 Bank Mellat osporava argumente Vijeća, Komisije i Ujedinjene Kraljevine.

– Ocjena Suda

- 108 Argumentacija Vijeća odnosi se isključivo na ocjenu utemeljenosti četvrtog i petog razloga Općeg suda.
- 109 Kada je riječ o elementima koji su uzeti u obzir radi opravdavanja uvrštenja Banka Mellat na navedene popise kao i radi dokazivanja utemeljenosti tog uvrštenja, treba podsjetiti da učinkovitost sudskog nadzora koju jamči članak 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima posebice zahtijeva da se sud Unije uvjeri da se odluka koja dotičnu osobu ili subjekt osobno pogađa temelji na dovoljno čvrstoj činjeničnoj osnovi. To podrazumijeva provjeru činjenica navedenih u obrazloženju koje podupire navedenu odluku, kako sudski nadzor ne bi bio ograničen na ocjenu apstraktne vjerojatnosti navedenih razloga, nego kako bi obuhvatio pitanje jesu li ti razlozi, ili barem jedan od njih za koji se smatra da je sam po sebi dovoljan da bi se na njemu temeljila ta odluka, dokazani (vidjeti u tom smislu presude

Komisija i dr./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, t. 119.; Vijeće/Fulmen i Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, t. 64.; Vijeće/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, t. 73.; Anboubi/Vijeće, C-605/13 P, EU:C:2015:248, t. 45.; Anboubi/Vijeće, C-630/13 P, EU:C:2015:247, t. 46. kao i Ipatau/Vijeće, C-535/14 P, EU:C:2015:407, t. 42.).

- 110 U tu svrhu, na sucu je Unije da obavi to ispitivanje i da zahtijeva, ako je potrebno, da nadležno tijelo Unije podnese podatke ili dokaze relevantne za takvo ispitivanje, bili oni povjerljivi ili ne (vidjeti presude Komisija i dr./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, t. 120. te Vijeće/Fulmen i Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, t. 65.).
- 111 Ako nadležno tijelo Unije ne može postupiti po zahtjevu suda Unije, tada je na sudu da odluku temelji samo na onim elementima koji su mu priopćeni (vidjeti presude Komisija i dr./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, t. 123. te Vijeće/Fulmen i Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, t. 68.).
- 112 Što se tiče četvrtog razloga, koji se odnosi na činjenicu da je društvo kći FEE, u kojem Bank Mellat drži 100% udjela, obuhvaćeno Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1929(2010), Opći je sud u točki 117. pobijane presude utvrdio da se on temelji na običnim tvrdnjama. Naime, Vijeće nije podnijelo nijedan element koji bi Općem sudu omogućio provjeru utemeljenosti tog razloga. U takvoj situaciji sud Unije, koji je pozvan nadzirati činjeničnu utemeljenost razloga za uvrštenje na popis – uzimajući u obzir očitovanja i oslobađajuće dokaze koje je eventualno podnijela osoba koje se tiču kao i odgovor nadležnog tijela Unije na ta očitovanja – ne može utvrditi utemeljenost tih razloga, tako da se na njima ne može temeljiti pobijana odluka o uvrštenju na popis (vidjeti u tom smislu presudu Komisija i dr./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, t. 137.).
- 113 U dijelu u kojem Vijeće kritizira Opći sud zbog utvrđenja u točki 117. pobijane presude da četvrti razlog ne predstavlja samostalan razlog u odnosu na druge razloge, mora se utvrditi da taj prigovor nije ničim potkrijepljen.
- 114 Nadalje, opravdavanje zamrzavanja financijskih sredstava Banka Mellat zamrzavanjem financijskih sredstava koja pripadaju FEE-u – zato što je potonji obuhvaćena rezolucijom Ujedinjenih naroda zbog aktivnosti Banka Mellat – predstavlja cirkularno zaključivanje, tako da se zamrzavanje tužiteljevih financijskih sredstava ne može opravdati obuhvaćanjem FEE-a navedenom rezolucijom. Naposljetku, suprotno navodima Vijeća, spominjanje Banka Mellat u navedenoj rezoluciji, prema kojoj je on „omogućio iranskim nuklearnim, raketnim i obrambenim subjektima provedbu transakcija u visini od više stotina milijuna dolara“, ne može – u skladu sa sudskom praksom navedenom u točkama 109. i 112. ove presude – predstavljati zadovoljavajuće opravdanje njegova uvrštavanja od strane Unije.
- 115 Vijeće je u svojoj žalbi istaknulo da dokazi o podršci koju je Bank Mellat pružao iranskim nuklearnim aktivnostima potječu iz povjerljivih izvora, čije bi otkrivanje omogućilo identifikaciju osoba koje su ih dostavile, što bi, među ostalim, ugrozilo njihove živote i sigurnost. Usto, dokaze su mogle dostaviti i treće države koje ne pristaju na njihovo otkrivanje. U takvom slučaju treba čuvati povjerljivost, uz opasnost da dođe do ugrožavanja međunarodne suradnje.
- 116 Kada je riječ o povjerljivosti dokaza, treba utvrditi da se taj argument prvi put navodi u žalbi. Međutim, sukladno ustaljenoj sudskoj praksi, dopuštanje stranci da pred Sudom prvi put iznese neki razlog koji nije iznijela pred Općim sudom dovelo bi do toga da joj se dopusti da pred Sudom, čija je nadležnost u žalbenom postupku ograničena, pokrene postupak o sporu koji je širi od onoga o kojem je odlučivao Opći sud. Nadležnost Suda u okviru žalbe ograničena je na ocjenu pravnih utvrđenja u vezi s razlozima i argumentima navedenima u prvom stupnju postupka (presuda Švedska i dr./API i Komisija, C-514/07 P, C-528/07 P i C-532/07 P, EU:C:2010:541, t. 126. i navedena sudska praksa).
- 117 Stoga je argument koji se temelji na povjerljivosti dokaza nedopušten.

- 118 S obzirom na sve navedeno, Opći sud pravilno je u točki 117. pobijane presude presudio da četvrti razlog ne može opravdati usvajanje mjera ograničavanja protiv Banka Mellat.
- 119 Kada je riječ o petom razlogu, u dijelu u kojem se odnosi na financijske usluge pružene AEOI-ju, Opći je sud u točki 118. pobijane presude utvrdio da Vijeće nije podnijelo nijedan dokaz ili informaciju kako bi utvrdilo da su takve usluge pružene. U tom je pogledu Vijeće, međutim, u svojoj žalbi navelo i tajnu narav aktivnosti koja onemogućava dostavu dokaza koji potječu iz povjerljivih izvora, načela uzajamnog povjerenja i lojalne suradnje između država i institucija, kao i nepostojanje apsolutnog prava na otkrivanje dokaza.
- 120 Kako je taj argument prvi put spomenut u žalbi, mora se – u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 116. ove presude – proglasiti nedopuštenim.
- 121 Dakle, Opći sud nije počinio pogrešku koja se tiče prava u vezi s teretom dokazivanja i izvođenjem dokaza kada je u točki 118. pobijane presude zaključio da navodi koji se tiču AEOI-ja ne opravdavaju usvajanje mjera ograničavanja u odnosu na tužitelja.
- 122 Kada je riječ o petom razlogu, u dijelu u kojem se odnosi na financijske usluge pružene Novinu, Opći je sud iznio veći broj činjeničnih utvrđenja i ocjena koje Sud nema pravo provjeravati. Tako je u točki 126. pobijane presude utvrdio da su usluge pružane Novinu na iranskom teritoriju. U točki 128. smatrao je da – s obzirom na to da Vijeće nije podnijelo precizne i konkretne dokaze ili informacije u tom pogledu – treba uvažiti tvrdnju Banka Mellat prema kojoj prije usvajanja mjera ograničavanja Vijeća sigurnosti nije znao da Novin sudjeluje u širenju nuklearnog oružja. U točki 129. opisao je način na koji je Bank Mellat zatvorio Novinove račune nakon usvajanja mjera ograničavanja protiv njega. Opći je sud u točkama 134. i 135. pobijane presude, a nakon ispitivanja primjenjivih propisa, smatrao da su posljednje financijske transakcije koje je Bank Mellat obavio za račun Novina bile dopuštene te da Vijeće i Komisija čak nisu ni tvrdili da su ta plaćanja bila povezana sa širenjem nuklearnog oružja.
- 123 Imajući u vidu iznesene elemente, Opći je sud u točki 137. pobijane presude zaključio da ni usluge koje je Bank Mellat pružio Novinu prije usvajanja mjera ograničavanja protiv potonjeg ni okolnosti prestanka tužiteljeva poslovnog odnosa s Novinom ne predstavljaju potporu širenju nuklearnog oružja, u smislu Odluke 2010/413 i uredaba br. 423/2007, 961/2010 i 267/2012.
- 124 Vijeće, Komisija i Ujedinjena Kraljevina osporavaju taj zaključak zato što nije bitno je li Bank Mellat bio upoznat s Novinovim sudjelovanjem u aktivnostima širenja nuklearnog oružja, no ne osporavajući pri tome činjenična utvrđenja i ocjene koje je proveo Opći sud. Komisija posebice ističe da je uvrštavanje banaka koje pružaju financijske usluge u vezi s međunarodnom trgovinom na popise subjekata protiv kojih su određene mjere ograničavanja povezano s ciljem međunarodne zajednice da spriječi razvoj i širenje nuklearnog oružja.
- 125 Međutim, sporni se akti odnose na usvajanje mjera zamrzavanja financijskih sredstava u pogledu Banka Mellat zbog toga što je on svojim ponašanjem pružao potporu aktivnostima Irana koje predstavljaju rizik širenja nuklearnog oružja. Imajući u vidu da Vijeće – unatoč tome što je Bank Mellat osporio utemeljenost petog razloga – nije podnijelo nikakav dokaz ni preciznu informaciju o tome da usluge koje je Bank Mellat pružio Novinu predstavljaju takvu potporu, Opći je sud bez počinjenja pogreške koja se tiče prava u točki 138. pobijane presude zaključio da okolnosti iz točke 137. te presude ne opravdavaju usvajanje mjera ograničavanja protiv Banka Mellat.
- 126 Iz toga slijedi da argumentaciju Vijeća glede ocjene utemeljenosti četvrtog i petog razloga Općeg suda treba odbiti.

Zaključci ispitivanja žalbe

- 127 Iz ispitivanja žalbe proizlazi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava u zaključivanju kada je u točki 106. pobijane presude zaključio da Vijeće prilikom usvajanja Odluke 2010/413 i Provedbene uredbe br. 668/2010 nije poštovalo obvezu ispitivanja relevantnosti i utemeljenosti informacija i dokaza u vezi s tužiteljem koji su mu podneseni. Međutim, valja provjeriti može li se izreka presude održati na snazi na temelju razloga pobijane presude koji ne sadržavaju pogreške koje se tiču prava.
- 128 Iz pobijane presude proizlazi da je Opći sud sporne akte poništio na temelju više razloga.
- 129 Stoga, iako je Opći sud u točki 106. pobijane presude pogrešno smatrao da nedostatak u odluci Vijeća opravdava poništenje Odluke 2010/413 i Provedbene uredbe br. 668/2010 u dijelu u kojem se odnose na Bank Mellat, ipak je u točkama 105. i 107. pobijane presude te akte poništio zbog drugih nedostataka, pri čemu Sud nije u tom pogledu utvrdio postojanje pogreške koja se tiče prava. Iz navedenoga slijedi da nedostatak utvrđen u točki 106. pobijane presude ne utječe na njezinu izreku.
- 130 Iz svih ovih razmatranja proizlazi da žalbu treba odbiti.

Troškovi

- 131 Na temelju članka 184. stavka 2. Poslovnika Suda, kada žalba nije osnovana, Sud odlučuje o troškovima.
- 132 U skladu s člankom 138. istog Poslovnika, koji se na temelju članka 184. stavka 1. tog Poslovnika primjenjuje na žalbeni postupak, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.
- 133 Budući da Vijeće nije uspjelo u postupku i budući da je Bank Mellat zatražio da ono snosi troškove, treba mu naložiti da, osim vlastitih troškova, snosi i troškove Banka Mellat iz obaju stupnjeva postupka.
- 134 Članak 140. stavak 1. Poslovnika, koji se na temelju članka 184. stavka 1. primjenjuje na žalbeni postupak, predviđa da države članice i institucije koje su intervenirale u postupak snose vlastite troškove.
- 135 Ujedinjena Kraljevina i Komisija snosit će vlastite troškove iz obaju stupnjeva postupka.

Slijedom navedenoga, Sud (peto vijeće) proglašava i presuđuje:

- 1. Žalba se odbija.**
- 2. Vijeće Europske unije snosit će, osim svojih troškova, i troškove Banka Mellat iz obaju stupnjeva postupka.**
- 3. Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske i Europska komisija snosit će vlastite troškove iz obaju stupnjeva postupka.**

Potpisi